

„High-Risk Jurisdictions subject to a Call for Action” – 28 czerwca 2024 r.

Jurysdykcje wysokiego ryzyka posiadające strategiczne braki w swoich systemach przeciwdziałania praniu pieniędzy, finansowaniu terroryzmu oraz finansowaniu proliferacji. FATF wzywa wszystkich swoich członków oraz zaleca wszystkim jurysdykcjom stosowanie wzmożonych środków bezpieczeństwa finansowego wobec wszystkich wskazanych krajów wysokiego ryzyka, a w najpoważniejszych przypadkach państwa wzywane są do stosowania przeciwdziałających środków chroniących międzynarodowy system finansowy przed ryzykiem prania pieniędzy, finansowania terroryzmu oraz finansowania proliferacji (ang. *ML/TF/PF*) pochodzącym z danego kraju. Lista ta jest nieoficjalnie nazywana „czarną listą”. Od lutego 2020 r. tylko Iran raz przekazał informacje w styczniu 2024 r. bez istotnych zmian w zakresie swojego planu działania.

Biorąc pod uwagę podwyższone ryzyko finansowania proliferacji, FATF ponawia swoje wezwanie o zastosowanie przeciwdziałających środków wobec tych jurysdykcji wysokiego ryzyka.

Jurysdykcje podlegające wezwaniu FATF do stosowania przeciwdziałających środków przez jej członków i inne jurysdykcje

Koreańska Republika Ludowo – Demokratyczna (KRLD)

Opierając się na oświadczeniach FATF z ostatniej dekady, FATF pozostaje zaniepokojona niepodjęciem działań przez KRLD w usuwaniu istotnych braków w jej systemie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (ang. *AML/CFT*) oraz poważnym zagrożeniem, stwarzanym przez nielegalną działalność KRLD związaną z procederem proliferacji broni masowego rażenia (BMR) i jej finansowaniem.

FATF nieustannie powtarza od 2011 r., że wszystkie kraje muszą zdecydowanie wdrożyć ukierunkowane sankcje finansowe zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych (RB ONZ) i zastosować następujące przeciwdziałające środki w celu ochrony swoich systemów finansowych przed zagrożeniem praniem pieniędzy, finansowaniem terroryzmu i finansowaniem proliferacji pochodzącym z KRLD:

- Zakończyć relacje korespondenckie z bankami z KRLD;
- Zamknąć wszystkie spółki zależne lub oddziały banków z KRLD w swoich krajach;
- Ograniczyć stosunki biznesowe i transakcje finansowe z osobami z KRLD.

Pomimo tych wezwań, KRLD zwiększyła łączność z międzynarodowym systemem finansowym, co zwiększa ryzyko finansowania proliferacji, jak zauważyła FATF w lutym 2024 r. Wymaga to większej czujności oraz wznowienia wdrażania i egzekwowania tych przeciwdziałających środków wobec KRLD. Jak określono w rezolucji RB ONZ nr 2270, KRLD często wykorzystuje firmy-przykrywkę, spółki pozorne, wspólne przedsiębiorstwa oraz złożone, nieprzejrzyste struktury własnościowe w celu naruszenia sankcji. W związku z tym FATF zachęca swoich członków i wszystkie kraje do stosowania wzmożonej należytej staranności wobec KRLD i jej zdolności do ułatwiania przeprowadzania transakcji w jej imieniu.

FATF wzywa również kraje do odpowiedniej oceny i uwzględnienia zwiększonego ryzyka finansowania proliferacji w związku z zauważoną większą łącznością finansową, zwłaszcza że kolejna runda ewaluacji wymaga od krajów odpowiedniej oceny ryzyka związanego z finansowaniem proliferacji zgodnie z Rekomendacją 1 i Wynikiem Bezpośrednim 11. Zdolność do uzyskania rzetelnych i wiarygodnych informacji w celu wsparcia oceny ryzyka finansowania proliferacji związanego z KRLD jest utrudniona przez niedawne zakończenie mandatu Panelu Ekspertów Komitetu RB ONZ nr 1718. W związku z tym FATF będzie monitorować środki mające na celu przestrzeganie ukierunkowanych sankcji finansowych KRLD i wdrażanie przeciwsrodków wobec KRLD.

Iran

W czerwcu 2016 r. Iran zobowiązał się do usunięcia strategicznych braków (przyp. tłumacza – w swoim systemie AML/CFT). Plan działania Iranu stracił ważność w styczniu 2018 r. W lutym 2020 r. FATF stwierdziła, że Iran nie ukończył swojego planu działania.^[1]

W październiku 2019 r. FATF wezwała swoich członków i zaleciła wszystkim jurysdykcjom: wymaganie wzmocnionej kontroli nadzorczej nad oddziałami i spółkami zależnymi instytucji finansowych, mających siedzibę w Iranie; wprowadzenie wzmocnionych mechanizmów raportowania lub systematycznego raportowania transakcji finansowych; oraz wymaganie zwiększonych obowiązków w zakresie audytu zewnętrznego wobec grup finansowych w odniesieniu do wszystkich ich oddziałów i spółek zależnych, mających siedzibę w Iranie.

Teraz w świetle braku wprowadzenia w życie przez Iran Konwencji z Palermo oraz Międzynarodowej Konwencji o Zwalczaniu Finansowaniu Terroryzmu, tak, jak wymagają tego standardy FATF, FATF uchyla całkowicie dotychczasowe zawieszenie przeciwsrodków oraz wzywa swoich członków i zaleca wszystkim jurysdykcjom stosowanie skutecznych przeciwsrodków (przyp. tłumacza – wobec Iranu) zgodnie z Rekomendacją nr 19.^[2]

^[1] W czerwcu 2016 r. FATF z zadowoleniem przyjęła zobowiązanie polityczne Iranu na wysokim szczeblu do wyeliminowania strategicznych braków w swoim systemie AML/CFT oraz do decyzji o ubieganiu się o pomoc techniczną w celu wdrożenia planu działania. Od 2016 r. Iran utworzył system deklaracji gotówki, wprowadził poprawki do swojej ustawy o zwalczaniu finansowania terroryzmu oraz ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, a także przyjął przepisy wewnętrzne w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy.

W lutym 2020 r. FATF podkreśliła, że Iran nadal nie zrealizował w pełni wszystkich celów (przyp. tłumacza – ze swojego planu działania) oraz że powinien zająć się w pełni: (1) odpowiednią kryminalizacją finansowania terroryzmu, w tym poprzez usunięcie wyłączenia dla wyznaczonych grup „próbujących zakończyć obcą okupację, kolonializm i rasizm”; (2) identyfikowaniem i zamrażaniem aktywów terrorystów zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych; (3) zapewnieniem odpowiedniego i dającego się wyegzekwować systemu środków bezpieczeństwa finansowego; (4) wykazaniem, w jaki sposób władze identyfikują i sankcjonują nielicencjonowanych dostawców usług transferu środków pieniężnych bądź innych wartości majątkowych; (5) ratyfikowaniem oraz wdrożeniem Konwencji z Palermo i Międzynarodowej Konwencji o Finansowaniu Terroryzmu, a także doprecyzowaniem możliwości zapewnienia wzajemnej pomocy prawnej; oraz (6) zapewnieniem, że instytucje finansowe sprawdzają, czy przelewy zawierają pełne informacje o nadawcach i odbiorcach.

^[2] Kraje powinny być w stanie zastosować odpowiednie przeciwsrodki, gdy zostaną do tego wezwane przez FATF. Kraje powinny być również w stanie stosować przeciwsrodki niezależnie od wszelkich wezwań ze strony FATF. Takie przeciwsrodki powinny być skuteczne i proporcjonalne do ryzyka.

Iran pozostanie w oświadczeniu FATF [pt. [„High-Risk Jurisdictions subject to a Call for Action”](#)], aż do wykonania całości planu działania. Jeśli Iran ratyfikuje Konwencję z Palermo oraz Międzynarodową Konwencję o Zwalczaniu Finansowania Terroryzmu tak, jak wymagają tego standardy FATF, FATF podejmie decyzję o następnych krokach, w tym o zawieszeniu stosowania środków. Dopóki Iran nie wdroży środków koniecznych do usunięcia zidentyfikowanych braków w zakresie zwalczania finansowania terroryzmu wskazanych w jego planie działania, FATF pozostanie zaniepokojona ryzykiem finansowania terroryzmu pochodzącym z Iranu oraz groźbą, jaką ono stwarza dla międzynarodowego systemu finansowego.

Jurysdykcja podlegająca wezwaniu przez FATF do stosowania przez jej członków i inne jurysdykcje wzmoczonych środków bezpieczeństwa finansowego proporcjonalnych do ryzyka związanego z daną jurysdykcją

Mjanma

W lutym 2020 r. Mjanma zobowiązała się do usunięcia strategicznych braków (przyp. tłumacza – w swoim systemie AML/CFT). Plan działania Mjanmy stracił ważność we wrześniu 2021 r.

W październiku 2022 r., biorąc pod uwagę ciągły brak postępów i większość działań, które nie zostały podjęte po upływie roku od terminu planu działania, FATF zdecydowała, że konieczne są dalsze działania zgodnie z jej procedurami, a FATF wzywa swoich członków i inne jurysdykcje do stosowania wzmoczonych środków bezpieczeństwa finansowego proporcjonalnych do ryzyka pochodzącego z Mjanmy. FATF wymaga, aby w ramach wzmoczonej należytej staranności instytucje finansowe zwiększyły stopień i charakter monitorowania stosunków biznesowych w celu ustalenia, czy te transakcje lub działania wydają się nietypowe lub podejrzane. Stosując wzmoczone środki bezpieczeństwa finansowego, kraje powinny zapewnić, że przepływy środków na pomoc humanitarną, legalną działalność organizacji non-profit oraz przekazy pieniężne nie zostaną zakłócone. Jeśli do października 2024 r. nie zostaną poczynione dalsze postępy, FATF rozważy podjęcie środków.

Ogólny postęp Mjanmy jest nadal powolny. Mjanma nadal powinna pracować nad wdrożeniem planu działania, w celu usunięcia strategicznych braków, m.in. poprzez: (1) wykazanie lepszego zrozumienia ryzyka związanego z praniem pieniędzy w kluczowych obszarach; (2) wykazanie, że kontrole na miejscu i poza terenem zakładu opierają się na analizie ryzyka, a podmioty operujące systemem *hundi* są rejestrowane i nadzorowane; (3) wykazanie zwiększonego wykorzystania ustaleń jednostki analityki finansowej przez organy egzekwowania prawa w dochodzeniach oraz zwiększenie analizy operacyjnej i przekazywania odnośnych informacji przez jednostkę analityki finansowej; (4) zadbanie o to, by pranie pieniędzy było przedmiotem dochodzeń lub postępowań zgodnie z ryzykami; (5) wykazanie prowadzenia dochodzeń w odniesieniu do międzynarodowych spraw dotyczących prania pieniędzy w ramach współpracy międzynarodowej; (6) wykazanie zwiększenia wolumenu zamrożonych lub zajętych i skonfiskowanych dochodów z przestępstwa, narzędzi przestępstwa lub mienia o takiej samej wartości; (7) zarządzanie zajętymi aktywami w celu zachowania wartości zaję-

tych towarów do momentu konfiskaty; oraz (8) usunięcie braków w zgodności technicznej w ramach Rekomendacji 7 w celu zapewnienia skutecznego wdrożenia ukierunkowanych sankcji finansowych związanych z finansowaniem proliferacji.

FATF wzywa Mjanmę do pracy nad pełnym usunięciem braków w zakresie AML/CFT, w tym wykazanie, że monitorowanie i nadzór nad usługami transferu środków pieniężnych bądź innych wartości majątkowych opiera się na udokumentowanym i rzetelnym zrozumieniu ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu w celu ograniczenia nadmiernej kontroli legalnych przepływów finansowych.

Mjanma pozostanie na liście krajów podlegających wezwaniu do działania do czasu ukończenia jej pełnego planu działania.